

آگاهی و نگرش زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری سرطان پستان

نویسندگان:

رویا متولی^{۱*} - توکل موسی زاده^۲

چکیده

زمینه و هدف: سرطان پستان یک سوم کلیه سرطانها در زنان و دومین علت مرگ ناشی از سرطان در آنان می باشد. آگاهی از روشهای غربالگری و انجام مرتب تستهای تشخیصی در کاهش شیوع انواع مهاجم سرطان و مرگ و میر ناشی از آن نقش بسزایی دارد. لذا این مطالعه با هدف بررسی آگاهی و نگرش زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری سرطان پستان در شهر اردبیل صورت گرفت.

روش ها: در این مطالعه توصیفی - مقطعی تعداد ۳۰۰ زن مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی و مطب های خصوصی شهر اردبیل در سال ۱۳۸۹ به مدت یک ماه با روش نمونه گیری چند مرحله ای و به صورت تصادفی انتخاب شدند. اطلاعات از طریق پرسشنامه محقق ساخته شامل دو قسمت سؤالات آگاهی و نگرش و فرم اطلاعاتی شامل عوامل زنان و مامائی جمع آوری گردید. اعتبار علمی پرسشنامه با روش اعتبار محتوا تأیید و جهت تعیین پایایی با روش بازآزمایی به فاصله دو هفته به دست آمد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه 14 و آزمونهای آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته ها: در این مطالعه ۸۲٪ زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری سرطان پستان از آگاهی متوسط و ۸۱٪ افراد، از نگرش زیاد برخوردار بودند. بین میزان آگاهی زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری براساس تحصیلات و شغل رابطه معنادار وجود داشت و نیز بین میزان آگاهی و نگرش زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری رابطه معناداری مشاهده شد ($p < .05$). بین شغل زن، سابقه بیماریهای پستان، سابقه ابتلا به سرطان پستان در بستگان دور و دوستان و سن اولین قاعدگی با انجام تستهای غربالگری سرطان پستان رابطه معناداری وجود داشت ($P < .05$).

نتیجه گیری: با توجه به نقش برخی عوامل و مؤثر بودن آنها در انجام آزمونهای غربالگری و درک علت عدم به کارگیری رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری و رعایت مراقبتهای بهداشتی از سوی مددجویان در جامعه بسیار با اهمیت است. لذا با تأکید بر اهمیت آموزشی در مورد انجام تست های خودآزمایی و غربالگری پستان توسط مددجویان در مراکز بهداشتی درمانی موجب افزایش آگاهی آنها در نتیجه شناسایی سریع بیماری مربوطه باشیم.

واژه های کلیدی: آگاهی، نگرش، تستهای غربالگری، سرطان پستان.

مقدمه

سرطان پستان ۳۰ درصد کل بدخیمی زنان و دومین علت مرگ ناشی از سرطان را در زنان به خود اختصاص می دهد. احتمال بروز این سرطان به میزان ۱ نفر از هر ۸ زن و احتمال ابتلا به آن در طول عمر ۱۲/۵ درصد است (۱-۲). بروز سرطان پستان در کشورهای در حال توسعه به نسبت پایین است، به طوری که فقط در حدود ۵۰ درصد از تمام تشخیص های قطعی داده شده مربوط به این سرطان در کل دنیا متعلق به کشورهای توسعه نیافته و یا در حال توسعه است (۳). در ایران نیز شمار مبتلایان به سرطان پستان در حال افزایش است. نکته مهمی که درباره مبتلایان به سرطان پستان در ایران به چشم می خورد این است که بیماران اکثراً مراحل پیشرفته بیماری را نشان می دهند و دیگر آن که سن ابتلا به بیماری ده سال کمتر از کشورهای غربی است (۴). بسیاری از انکولوژیست ها بر این باورند که برنامه های غربالگری و تشخیص های زودرس از ارکان اصلی کاهش ابتلا و مرگ و میر سرطان می باشند (۳). انجمن سرطان آمریکا انجام ماهانه و مداوم خود آزمایی پستان را به زنان بالای ۲۰ سال بالاخص برای سنین بالای ۳۵ سال توصیه می نماید (۵). ماموگرافی نیز یکی از روش های غیر تهاجمی رایج در ارزیابی پستان محسوب می شود که هم در غربالگری و هم در کشف موارد بیماری دارای ارزش تشخیصی است. به طوریکه در مطالعات قبلی حساسیت آن در تشخیص سرطان از ۵۵ درصد تا ۹۰ درصد و ویژگی آن ۷۰ درصد تا ۹۷ درصد ذکر شده است (۶ و ۷). به علت عدم وجود برنامه های پیشگیری و غربالگری منظم و تدوین شده برای کنترل سرطان در ایران به نظر می رسد کمبود آگاهی نسبت به عوامل خطر وجود دارد (۸-۹). متأسفانه در دنیا فقط حدود ۱۸ تا ۳۶ درصد زنان به طور مرتب و ماهیانه خودآزمایی پستان ها را انجام می دهند. در ایران شواهد امر حاکی از آن است که انجام دادن آن حتی در جوامع شهری بسیار کم است، زیرا در کشور ما هیچ برنامه مدون و منظمی جهت آموختن این روش به بانوان وجود ندارد (۱۰). یکی دیگر از روشهای غربالگری سرطان پستان معاینه بالینی پستان توسط پزشک است. حدود ۱۵ درصد از موارد سرطان پستان فقط با کمک معاینه بالینی پستان ها تشخیص داده می شود. بسیاری از

پزشکان این روش را توصیه می کنند. میزان حساسیت معاینه بالینی پستان برای تشخیص سرطان پستان ۴۵ درصد می باشد (۱۱). نتایج مطالعات مختلف در مورد میزان آگاهی و نگرش زنان در خصوص ماموگرافی نشان دهنده کاهش میزان آگاهی زنان برای شرکت در برنامه غربالگری سرطان پستان به کمک ماموگرافی بوده است (۱۲-۱۳-۱۴).

در مطالعه دیگری که توسط روزمن^۱ و همکاران به نقل از ماهوری در مناطق روستایی میسینگان بر روی زنان بالاتر از ۴۰ سال صورت گرفت میزان آگاهی، نگرش و عملکرد زنان روستایی در رابطه با غربالگری سرطان پستان مورد پژوهش قرار گرفت، از بین زنان شرکت کننده در مطالعه ۸۰/۶ درصد حداقل یک ماموگرافی در طول زندگی خود انجام داده بودند و میزان انجام خودآزمایی پستان کمی بیش از ماموگرافی بود (۱۱). مطالعات مختلفی پیشنهاد می کنند که بهبود سطح آگاهی و نگرش جامعه نسبت به سرطان می تواند نقش مثبتی بر رفتارهای غربالگری افراد جامعه داشته باشد (۱۵). با توجه به نقش غربالگری در تشخیص زودرس سرطان پستان مطالعه حاضر با هدف کلی «بررسی آگاهی و نگرش زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری سرطان پستان در شهر اردبیل» طرح ریزی شده است و هدف کاربردی آن ارائه راهکارهایی مؤثر در جهت افزایش آگاهی و نگرش زنان در مورد تستهای غربالگری سرطان پستان می باشد.

روش ها

این مطالعه از نوع توصیفی- مقطعی بود که در سال ۱۳۸۹ و از میان زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهری و مطب های خصوصی شهر اردبیل به مدت یک ماه نمونه گیری انجام یافته است. مشخصات واحدهای پژوهش متأهل بودن، ایرانی الاصل بودن، داشتن سلامت جسمی و روحی و داشتن سواد خواندن و نوشتن بود. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته آگاهی و نگرش و فرم اطلاعاتی بود که اعتبار علمی پرسشنامه با روش اعتبار محتوا تأیید و جهت تعیین پایایی با روش بازآزمایی به فاصله دو هفته ۰/۹۳ و ۰/۹۵ به دست آمد. قسمت اول پرسشنامه ها شامل ۸

¹-Rosenman

یافته ها

تعداد افراد پژوهش ۳۰۰ نفر بودند که در محدوده سنی ۲۰-۷۵ سال قرار داشتند. همه این افراد متأهل بودند. ۳۷/۷ درصد از افراد کل نمونه شاغل (۱۱۳ نفر) و ۶۲/۳ درصد از افراد غیرشاغل (۱۸۷ نفر) بودند. ۲۰/۳ درصد از افراد تحصیلات زیر دیپلم، (۶۱ نفر) ۳۲/۷ درصد تحصیلات دیپلم (۹۸ نفر) و ۴۷ درصد تحصیلات بالای دیپلم (۱۴۱) داشتند. ۴۶ درصد از افراد کل نمونه، شغل همسرشان کارمند (۱۳۸ نفر)، ۵۰ درصد شغل آزاد (۱۵۱ نفر) و ۳/۷ درصد از همسران بیکار (۱۱ نفر) بودند. ۶۸/۷ درصد از افراد نمونه تحصیلات همسرشان بالای دیپلم (۲۰۶ نفر)، ۲۹ درصد زیر دیپلم (۸۷ نفر) و ۲/۳ درصد بیسواد (۷ نفر) بودند. نتایج آماری در سطح معناداری ۰/۰۵ حاکی از این بود که بین شغل زنان، سابقه بیماری های پستان، سابقه سرطان در بستگان دور و دوستان و سن اولین قاعدگی با انجام تستهای غربالگری پستان رابطه معناداری وجود نداشت. ($p < 0/05$)، ولی بین شغل همسر و تحصیلات فرد، تعداد حاملگی، نوع زایمان، سابقه ابتلا به سرطان پستان در بستگان درجه یک و دو و سابقه هورمون درمانی با انجام تستهای غربالگری پستان رابطه معنی داری وجود ندارد. بین میزان آگاهی زنان نسبت به انجام تستهای غربالگری پستان براساس تحصیلات و شغل نیز رابطه معنادار بود، ($p < 0/05$) ولی بین میزان آگاهی زنان برای انجام تست غربالگری براساس سن و میزان نگرش به انجام تستهای غربالگری براساس تحصیلات و شغل زنان رابطه معنادار وجود نداشت. بعداز تجزیه وتحلیل پرسشنامه ها طبق جداول ۱ و ۲ نتایج حاکی از این بود که ۸۲ درصد افراد از آگاهی متوسط و ۸۱/۳ درصد زنان از نگرش بالا برخوردار بودند. طبق جدول شماره ۳ نتایج این تحقیق نشان داد که ۷۵/۳ درصد از افراد مورد پژوهش سابقه هیچ یک از تستهای غربالگری سرطان پستان را نداشتند، ۹/۳ درصد سابقه ماموگرافی، ۱۰ درصد سابقه معاینه بالینی و ۵/۳ درصد از افراد سابقه خودآزمایی پستان را داشتند. نتایج آماری حاکی از این بود که در سطح معناداری ۰/۰۵ بین میزان آگاهی و نگرش با انجام تست غربالگری سرطان پستان رابطه معناداری وجود داشت.

سؤال در رابطه بامشخصات دموگرافیک و قسمت دوم فرم اطلاعاتی شامل ۱۵ سؤال بود که شامل عوامل زنان و مامایی، عوامل خانوادگی و عوامل خطر بود. قسمت سوم شامل سؤالات آگاهی (۱۲ سؤال دو قسمتی) و قسمت چهارم سؤالات نگرش (۱۶ سؤال) بود. در سؤالات آگاهی، در صورت پاسخ صحیح به سؤال نمره یک و در صورت پاسخ اشتباه نمره صفر به فرد تعلق می گرفت. و در سؤالات نگرش، به نگرش مثبت نمره ۳، به نگرش بدون نظر نمره ۲ و به نگرش منفی نمره ۱ تعلق می گرفت. سپس در این مطالعه مجموع نمرات آگاهی و نگرش واحدهای پژوهش به در صد تبدیل شد که بر این مبنای نمرات کمتر از ۳۳ درصد در گروه آگاهی و نگرش پایین و ۶۶-۳۳ درصد در گروه آگاهی و نگرش متوسط و ۶۷ درصد و بالاتر در گروه آگاهی و نگرش بالا قرار گرفتند. روش نمونه گیری چند مرحله ای بود. یعنی مراکز بهداشتی درمانی شهر اردبیل را به دو طبقه شمال و جنوب تقسیم کردیم، سپس از هر طبقه به صورت تصادفی چند خوشه (۶ مرکز بهداشتی درمانی شهری) انتخاب کردیم بعد در داخل هر خوشه متناسب با تعداد مراجعین نمونه گیری تصادفی انجام گرفت و از ۶ مطب خصوصی شهر اردبیل که در مرکز شهر واقعند نیز نمونه گیری تصادفی انجام گرفت. در تحقیق حاضر تعداد نمونه با استفاده از فرمول حجم نمونه کوکران ۳۰۰ نفر بود. اطلاعات به صورت انفرادی در مراکز بهداشتی درمانی و مطب های خصوصی شهر اردبیل جمع آوری گردید. بدین ترتیب که در ابتدای کار هدف پژوهش، اهمیت و ضرورت آن و توصیه به پاسخ گویی واقع بینانه و گرفتن رضایت نامه کتبی از افراد واجد مشخصات واحدهای پژوهش، پرسشنامه در اختیار زنان مراجعه کننده به این مراکز قرار داده شده و توسط خود افراد در یک محیط خلوت و امن و در حضور خود پژوهشگر تکمیل می شد. بعد از تکمیل نمونه، اطلاعات به نرم افزار SPSS نسخه ۱۴ داده شده و برای روش تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردید. بدین ترتیب که جهت محاسبه میانگین- انحراف معیار، توزیع فراوانی از آمار توصیفی و در قسمت آمار استنباطی از آزمون کای دو استفاده شد.

ارتباط آماری معنی دار وجود نداشته ولی بین تحصیلات زنان و انجام ماموگرافی ارتباط آمار معنی دار بود (۱۶). در مطالعه دیگری که توسط نخلیدو^۱ در آمریکا در سال ۲۰۰۳ در زنان زیر ۵۰ سال در مورد غربالگری با ماموگرافی انجام گرفت، نشان داد که عواملی مثل شغل زنان و سطح اجتماعی و اقتصادی با انجام خودآزمایی پستان رابطه داشت (۱۷).

در مطالعه وست^۲ و همکاران در آمریکا در سال ۲۰۰۳ نیز، نتایج نشان داد که تاریخچه خانوادگی مثبت با تغییر عملکرد همراه نمی باشد (۱۸).

مطالعه حیدری در سال ۲۰۰۸، بین انجام خودآزمایی پستان و سابقه بیماری پستان رابطه معنی داری نشان داد (۱۹). با توجه به مطالعات دیگر که نتایج برخی از آنها با نتایج تحقیق حاضر عدم هم خوانی دارد می تواند ناشی از تفاوت‌های فرهنگی، تفاوت در گروه‌های سنی در مطالعات مختلف باشد. بطوریکه زنان بیشتر در سنین بالا اقدام به انجام تست‌های غربالگری می کنند.

در تحقیق حاضر بین میزان آگاهی زنان نسبت به انجام تست‌های غربالگری پستان براساس تحصیلات و شغل نیز رابطه معنادار بود ولی بین میزان آگاهی زنان برای انجام تست غربالگری براساس سن و میزان نگرش به انجام تست‌های غربالگری براساس تحصیلات و شغل زنان رابطه معنادار نبود.

در مطالعه ای که توسط ماهوری و همکاران در شیراز در سال ۱۳۸۲ انجام گرفت، نتایج نشان داد که سن افراد تحت مطالعه با میزان آگاهی آنها نسبت به روش‌های مختلف غربالگری سرطان پستان ارتباط معکوس دارد (۱۱).

در مطالعه ای که توسط غضنفری و همکاران در شهر چالوس در سال ۱۳۸۴ انجام گرفت، بیشترین میزان آگاهی نسبت به انجام تست‌های غربالگری سرطان پستان در گروه علوم پزشکی و تحصیلات لیسانس و بالاتر بود و بین نگرش باسن، شغل و تحصیلات زنان تفاوت آماری معنی دار وجود داشت (۲۰).

در مطالعه عابدیان کاسگری نیز بین شغل زنان و نظرات آنها در ارتباط با فواید و موانع انجام ماموگرافی ارتباط آماری معنی دار نبود، ولی بین تحصیلات زنان و نظرات

جدول شماره ۱- توزیع فراوانی زنان مورد پژوهش برحسب

میزان آگاهی		
میزان آگاهی	تعداد	درصد
آگاهی کم	۴	٪۱/۳
آگاهی متوسط	۲۴۶	٪۸۲
آگاهی زیاد	۵۰	٪۱۶/۷
کل	۳۰۰	٪۱۰۰

جدول شماره ۲- توزیع فراوانی زنان مورد پژوهش برحسب میزان

نگرش		
میزان نگرش	تعداد	درصد
نگرش متوسط	۵۶	٪۱۸/۷
نگرش زیاد	۵۰	٪۱۶/۳
کل	۳۰۰	٪۱۰۰

جدول شماره ۳- توزیع فراوانی زنان مورد پژوهش بر حسب سابقه

تست غربالگری سرطان پستان		
سابقه تست غربالگری سرطان پستان	تعداد	درصد
هیچکدام از روشها	۲۲۶	٪۷۵/۳
ماموگرافی	۲۸	٪۹/۳
معاینه بالینی	۳۰	٪۱۰
خودآزمایی پستان	۱۶	٪۵/۳

بحث

در مطالعه حاضر نتایج حاکی از این بود که از بین عوامل خطر بین شغل زنان، سابقه بیماری‌های پستان، سابقه سرطان پستان در بستگان دور و دوستان و سن اولین قاعدگی با انجام تست‌های غربالگری پستان رابطه معنی دار وجود دارد. ولی بین شغل همسر و تحصیلات فرد، تعداد حاملگی، نوع زایمان، سابقه ابتلا به سرطان پستان در بستگان درجه یک و دو و سابقه هورمون درمانی با انجام تست‌های غربالگری سرطان پستان رابطه معناداری وجود نداشت. در مطالعه ای که در شیراز توسط ماهوری و همکارانش در سال ۱۳۸۲ انجام گرفته بود، نتایج نشان داد که افزایش سطح تحصیلات، وجود سابقه قبلی بیماری‌های پستان و وجود سابقه فامیلی سرطان پستان با انجام تست‌های غربالگری سرطان پستان رابطه معنی داری داشت (۱۱).

در مطالعه ای دیگر که در سال ۱۳۸۳ توسط عابدیان کاسگری و همکاران در ساری انجام گرفته بود، نتایج حاکی از این بود که بین شغل زنان و انجام ماموگرافی

¹ -Nekhllyudou

² -West

غربالگری در حد متوسط بود ولی اکثریت آنان این روشها را به کار نمی بستند (۲۵).

نتیجه گیری

یافته های تحقیق نشان داد که بیشتر افراد، آگاهی متوسط و نگرش زیاد به انجام تستهای غربالگری سرطان پستان داشتند ولی عملکرد آنها برای انجام این تستها بسیار ضعیف بود، به طوریکه اکثریت افراد نمونه ما هیچکدام از تستهای غربالگری را انجام نداده بودند. هرچه سطح آگاهی گروه هدف در جامعه بالاتر باشد و نگرش مثبت آنها در این زمینه تقویت شده باشد، مسلماً عملکردهای بهتری در این زمینه خواهند داشت تا درآینده شاهد کاهش مرگ و میر ناشی از سرطانهای شایع زنان باشیم. در این تحقیق از آن جایی که آگاهی متوسط زنان به نظر راضی کننده نمی باشد، لزوم توجه بیشتر برنامه ریزان بهداشت و درمان کشور را به آموزش و ترویج روشهای غربالگری آشکار می سازد. به منظور اجرای رفتار بهداشتی، اشخاص علاوه برداشتن آگاهی در مورد این رفتارها و نحوه اجرای آن، باید باور داشته باشند که رفتارهای بهداشتی باعث حفظ سلامتی آنها شده و از آنان در برابر بیماری محافظت خواهد کرد. درک علت عدم به کارگیری رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری و رعایت مراقبتهای بهداشتی از سوی مددجویان در جامعه بسیار با اهمیت است. مسئولین سعی نمایند با در اختیار گذاشتن امکانات رایگان در مراکز بهداشتی درمانی، حداقل برای موارد توصیه شده، امکان غربالگری در این زمینه را فراهم نمایند.

آنها در ارتباط با فواید و موانع انجام ماموگرافی ارتباط آماری معنی دار بود (۱۶). که نتایج تحقیق حاضر با نتایج بعضی از مطالعات قبلی هم خوانی دارد. براساس مطالعه حاضر مشخص گردید، در کل ۲۴/۶ درصد از زنان آزمونهای غربالگری سرطان پستان را انجام داده اند.

مطالعه امیرزاده در سال ۱۳۷۹ در ارومیه نیز حاکی از آن بود که تنها ۲۰ درصد زنان مورد بررسی، معاینه بالینی پستان توسط خودشان انجام می گیرد (۲۱). و مطالعه محمدی و همکارانش در سال ۱۳۸۰ در اردبیل نشان داد که فقط ۱۰/۷ درصد زنان در این زمینه از عملکرد خوبی برخوردار بودند (۲۲). مطالعه حیدری و همکاران در زاهدان سال ۲۰۰۸ نشان داد که میزان انجام خودآزمایی پستان ۴/۵ درصد و معاینه بالینی ۴/۱ درصد و ماموگرافی ۱/۳ درصد بود (۱۹). در مطالعه ای که توسط پی وات^۱ در فرانسه سال ۲۰۰۵ انجام گرفت، نتایج نشان داد که ۹۲/۵ درصد از زنان ۵۰ تا ۷۴ ساله، حداقل یک ماموگرافی داشتند (۲۳). لذا به نظر می رسد که عملکرد زنان در کشور ما نسبت به تستهای غربالگری پستان بسیار کمتر از جوامع مذکور است، که شاید علت این امر ناشی از آن باشد که اولاً گروه سنی واحدهای پژوهش در این مطالعه در محدوده ۷۴-۵۰ سال بود که در این محدوده اکثریت زنان، جهت ماموگرافی مراجعه می نمایند در صورتی که گروه سنی زنان در مطالعه ما در محدوده سنی ۷۵-۲۰ سال قرار داشتند و در ضمن محیط های پژوهشی دو مطالعه از نظر فرهنگی کاملاً متفاوت است. در تحقیق حاضر نقش آگاهی و نگرش در انجام تستهای غربالگری سرطان پستان از نظر آماری معنی دار بود.

در مطالعه دو ندار^۲ در ترکیه در سال ۲۰۰۵ نیز بین آگاهی و عملکرد خودآزمایی پستان همبستگی مثبتی وجود داشت (۲۴).

در نهایت اینکه در تحقیق ما میزان آگاهی اکثریت زنان حد متوسط و نگرش زنان در حد زیاد بود. در تحقیق خالق نژاد طبری و همکاران در تهران در سال ۱۳۸۷ نیز سطح آگاهی معلمان درباره سرطان پستان و روشهای

¹ -Pivot

² -Dondar

References:

1. Bland K L. The breast. In: Schwartz's principles of surgery. 8th ed. New York: Mc Graw- Hill; 2005. 453- 99.
2. Griggs y, Desch CH. Solid tumors. In: Cecil essential of medicine. 5th ed. Philadelphia: Saunders; 2004. 525- 37.
3. Mittra I. Breast cancer screening. Cancer start [abstract] 1999. P: 40.
4. Harirchi I, Ebrahimi M, Zamani N, Jarvandi S, Montazeri A. " Breast cancer in Iran: A review of 903 case records". Public Health 2000.114. 140- 145.
5. American cancer Society. Cancer facts and figures. American Cancer society 1999. 1-36.
6. sutton D. Text Book of Radiology and Imaging. 7th ed, London: Churchill Living stone; 2003. 1453- 87.
7. Malur S, Wurdinger S, Maritz A, Michels W, Schneider A. Comparison of written reports of mammography, sonography and magnetic resonance mammography for preoperative evaluation of breast lesions, with special emphasis on magnetic resonance mammography. Breast cancer Res. 2001, 3: 55-60.
8. Salsali M, Tazejani D, Javadi A, Mahmud B, Sali HR, Hirani A, Baghbanian M, Hajipour R. A study of the clinic features and the treatment of breast cancer in 374 patients in Iran. Tumori. 2003; 89 (2); 132-5.
9. Hadi N, sadeghi- Hassanabadi A, Talei AR, Arasteh MM. Assessment of a breast Cancer Screening Program in Shiraz, Islamic Republic of Iran. East Mediterr Health J. 2002; 8 (2&3): 386- 92.
10. Nagibi SA, Vahidshahi K, Yazdani J, Noshnayi F. Knowledge, attitude and practice among women working in health home of mako about Breast Self Examination. Journal of university health. 2010; 7 (2): 61-68. [PERSIAN]
11. Mahvari Kh, Hasanabadi AS, Taleyi AR. Assessment Knowledge and practice of women in Shiraz about Breast cancer of screening test. Journal of Hormozgan univer sity of Medical Sciences. 2004; 7 (2): 68-74. [PERSIAN]
12. Bonelli L, Brance m, Ferreri M. Attitude of women towards early cancer detection and estimation of the compliance to a screening program for cervix and breast cancer. Cancer Detect prev. 1998; 20 (4): 342- 352.
13. Jones AR, Thompson CJ, oster RA. Breast cancer knowledge, beliefs, and screening behaviors among low- income, elderly black women. Jurnal of Natl med Assos. 2003; 95 (9): 791- 797.
14. Escoyez B, Mairiaux P. Breast and cervical cancer screening. Beliefs and behaviors among the female population of the city of Liege, Belgium. Rev Med Liege. 2003; 58 (5): 319- 326.
15. Godazandeh G, Khani H, Khalilian A, Atarod Z, Firozjani MA, Partovi A, Tayebifard H. Assessment Knowledge and practice of women in Sari about Breast Cancer in 2005 of years. Journal of Mazandaran university of Medical Sciences. 2005; 16 (52): 64-74. [PERSIAN]
16. Abedian K, Shah hoseni Z, Adeli H. Health Belife of attitude in women about mammography in Sari. Journal of Mazandaran university of Medical sciences. 2007; 16 (54): 90-98. [PERSIAN]
17. Nekhlyudou L. Beliefs and expectations of women under 50 years old regarding screening mammography. Journal Gen Intern med. 2003; 18 (3): 182- 189.
18. West Ds, Greene PG, Krat PP. The impact of a family history of breast cancer on screening practices and attitudes in Low- income, African. American women. Journal women's Health clarchmt. 2003; 12 (8): 779-787.
19. Heidari Z. Breast cancer screening knowledge and practice among women in southeast of Iran. Acta Medica Iranica. 2008; 49 (4): 321- 328.
20. Gazanfari Z. Assessment knowledge, Attitude and Practice in working of Chalos about prophylaxis of Breast Cancer. Journal of Shahid sadogi Yazd university of Medical Sciences. 2007; 14 (2): 44-50. [INPERSIAN]

21. Amirzadeh, J. and Amirzadeh, N. Evaluation of hygienic behaviors of women working in hospitals of urmie toward BSE and pap smear in 1379, scientific Journal of urmie university of medical sciences. 2001; 21 (1): 1380, 68.
22. Mohammadi, MA, Dadkhah, B. knowledge, Attitude and practice of women in Ardabil about Breast self Examination, 2000 Journal of Ardabil university of medical sciences and Health services. 2002; 5 (2): 14-20.
23. Pivot X. Breast cancer screening in france. International Journal of Medical sciences. 2008; 5 (3): 106- 112.
24. Dondar P. The knowledge and attitudes of breast self examination and mammography in a group of women in a rural area in western Turkey. BMC cancer. 2006; 6 (43): 43- 6.
25. Khaleg Nejad Tabari N, khaleg Nejad Tabari A. Assessment Knowledge and Attitude and Practice in teacher women of Tehran about Breast Cancer of screening test. Journal of Surgery of Iran. 2009; 16 (1): 46- 54. [PERSIAN]